



**odbor legislativy a koordinace předpisů**

náměstí Hrdinů 1634/3

140 21 Praha 4

Č. j. MV-100418-2/LG-2022

Praha 1. června 2022

**odbor všeobecné správy**

zde

**Stanovisko k problematice nahlížení do spisu**

K č. j. MV- 87616-5/VS-2022 ze dne 31. května 2022

Odbor legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra obdržel Vaši žádost o stanovisko k problematice nahlížení do spisu, která souvisí s vyřizováním žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. K Vaší žádosti sdělujeme z hlediska naší působnosti následující:

Ustanovení § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „*správní řád*“), upravující nahlížení do spisu, neobsahuje úpravu doby, kdy může oprávněná osoba nahlížet do spisu. Domníváme se tak, že právo nahlížet do spisu (které představuje jedno ze základních procesních práv a slouží k naplnění ústavně zaručeného práva každého vyjádřit se ve své věci ke všem prováděným důkazům<sup>1</sup>), je možno využívat v pracovních dnech v rámci standardní pracovní doby, a to i mimo správním orgánem stanovené úřední dny či úřední hodiny.<sup>2</sup> Zároveň se domníváme, že ani případná nepřítomnost oprávněné úřední osoby (např. z důvodu nemoci či dovolené) by neměla být bez dalšího překážkou k výkonu daného práva.<sup>3</sup>

Podle § 4 odst. 1 správního řádu je veřejná správa službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc. Podle § 4 odst. 4 správního řádu umožní správní orgán dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy. Tato zásada znamená, že správní orgán dotčeným osobám nesmí bránit v uplatňování jejich práv – nemůže tedy vytvářet takové podmínky, které by uplatňování práv dotčených osob znesnadňovaly, či dokonce znemožňovaly. Zároveň však správní orgán není povinen umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva

<sup>1</sup> Viz čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

<sup>2</sup> Podpůrně je možno poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. října 2014 č. j. 6 Afs 144/2014-42 (bod 5), podle kterého „[z] *žádného právního předpisu nevyplývá, že by bylo možno se seznamovat se spisem jen v úřední hodiny*“. Citované rozhodnutí se týkalo nahlížení do spisu v režimu již zrušeného zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, máme však za to, že jeho závěry lze analogicky vztáhnout rovněž na postup dle § 38 správního řádu.

<sup>3</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. dubna 2015, č. j. 4 As 9/2015-30.



a oprávněné zájmy v rozporu s jejich účelem, tj. není povinen připustit z jejich strany zneužití práva.

Mají-li tedy oprávněné osoby podle § 38 správního řádu právo nahlížet do spisu, vzhledem k výše uvedenému jim správní orgán musí vytvořit takové podmínky, aby toto právo mohly reálně vykonávat. Správní orgán by proto měl oprávněné osobě umožnit dostavit se na správní orgán za účelem nahlížení do spisu a pořízení kopií ze spisu, a to například tak, že jí sdělí určitý den a hodinu vyhrazenou pro nahlížení do spisu s tím, že pokud jí tyto dny a hodiny nevyhovují, může se na nahlížení do spisu ke správnímu orgánu předem telefonicky nebo písemně „objednat“ v jiné než vyhrazené dny a hodiny (přičemž takto dojednaný čas by měl být slučitelný s provozními podmínkami daného úřadu) – takovým objednáním pak oprávněná osoba eliminuje riziko toho, že jí nahlížení do spisu nebude mimo úřední dny či hodiny z provozních důvodů umožněno.

Lze tak shrnout, že správní orgány by měly při nahlížení do spisu vycházet v souladu se zásadou veřejné správy jako služby veřejnosti oprávněným osobám vstříc a měly by jim umožňovat nahlížení do spisu i nad rámec úředních hodin (a to v pracovních dnech ve standardní pracovní době), ledaže tomu brání provozní, technické či jiné důvody obdobného charakteru.<sup>4</sup> Předchozí objednání k nahlížení do spisu přitom není bezpodmínečně nutné, avšak oprávněná osoba tím může zamezit tomu, že jí z uvedených důvodů nebude nahlížení do spisu umožněno. Ve zbytku pak lze odkázat rovněž na Vámi citovanou metodickou pomůcku.

**JUDr. Vít Šťastný**  
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Lenka Opatová  
tel. č.: 974 817 347  
e-mail: lenka.opatova@mvcv.cz

---

<sup>4</sup> Lze však doplnit, že Nejvyšší správní soud v této souvislosti podotýká, že ani případné omezení práva nahlížet do spisu nevede bez dalšího k závěru o vadě řízení, která by měla za následek nezákonnost následně vydaného rozhodnutí – případné dílčí pochybení správního orgánu je proto třeba hodnotit v kontextu správního řízení jako celku - srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. dubna 2015, č. j. 4 As 9/2015-30. Případné omezení práva nahlížet do spisu by tedy muselo dosáhnout značné intenzity, aby mohlo ve svém důsledku případně způsobit nezákonnost rozhodnutí.